
Elmosódott magánélet? A privátszféra érvényesülése és határai az online közösségi térben

Barzó Tímea* – Halász Csenge**

1. Bevezető gondolatok

1 890 decemberében jelent meg a *Harvard Law Review*-ban Samuel Warren és Luis Brandeis írása, amely a „*The right to privacy*” címet viselte.¹ A tanulmányban a szerzőpáros a természetjogi gondolkodásból kiindulva, abszolút szerkezetű jogként határozta meg a *privacy*-t, amelyet „*az egyedül hagyatáshoz való jogként*” is definiáltak. A publikáció megírását nagyban befolyásolta a technológia rohamos fejlődése, amelyhez immár komoly személyiségi jogi kérdések is kapcsolódtak. Ilyen volt például, hogy *Eastman Kodak* 1884-ben² mutatta be azt a kisméretű, kompakt fényképezőgépet, amellyel lehetővé vált a felvételek észrevétlen elkészítése. *Warren és Brandeis* úgy fogalmazott, hogy „*Az új találmányok és gazdasági módszerek felhívják a figyelmet a következő lépésre, amit meg kell tenni a személyiség védelme érdekében.*”³

Napjainkban, habár *Warren* és *Brandeis* korától eltérő társadalmi és gazdasági berendezkedésű rendszerben élünk, a technológia rohamos fejlődése újabb és újabb jogalkotási és jogalkalmazási kérdéseket vet fel, amelyek hatékony és gyors „*lépéseket*” kívánnak. Erre nyújt kitűnő példát az internet térhódítása is, amely a materiális élet valósága mellett, újfajta virtuális világot kínál a használóknak. Ennek jelentőségét 2020-ban hangsúlyozni talán már feleslegesnek tűnik. Egyértelműen

* Intézeti tanszékvezető, egyetemi docens, Miskolci Egyetem, Állam-és Jogtudományi Kar, Civilisztikai Tudományok Intézete, Polgári Jogi Intézeti Tanszék.

** PhD-hallgató, Miskolci Egyetem, Állam-és Jogtudományi Kar, Civilisztikai Tudományok Intézete, Polgári Jogi Intézeti Tanszék. „AZ INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI MINISZTERIUM ÚNKP-19-3 KÓDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI

KIVÁLÓSÁG PROGRAMJÁNAK SZAKMAI TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT.”

¹ Samuel WARREN – Luis BRANDEIS: The Right to privacy, in: *Harvard Law Review*, 1890. december 15. <https://www.cs.cornell.edu/~shmat/courses/cs5436/warren-brandeis.pdf> (letöltés ideje: 2020.02.08.)

² Peter BERTUS-BARCZA: Az első Kodak fényképezőgép https://ng.hu/kultura/2006/09/04/az_első_kodak_fenykepezogep/ (letöltés ideje: 2020.02.20.)

³ SIMON Éva: Egy XIX. századi tanulmány margójára, 36.o. https://infonia.hu/digitalis_folyoirat/2005_2/2005_2_simon_eva.pdf (letöltés ideje: 2020.02.09.)

megállapítható azonban, hogy az online platformokon a személyiségi jogok minden eddiginél könnyebben és gyorsabban megsérthetővé váltak. Amíg korábban jellemzően a nyomtatott sajtó útján lehetett úgy megsérteni egy adott személy privátszféráját, hogy az széles nyilvánosság elé kerüljön, manapság egy pár perc alatt létrehozott internetes bejegyzéssel elérhető ugyanez a hatás. *Mark Zuckerberg*, a Facebook-portál alapítója egyik 2010-es nyilatkozatában úgy fogalmazott, hogy „*a magánélet megszűnt társadalmi norma lenni.*”⁴ Vajon tényleg igaza lenne, és a privátszféra jelentősége erodálódott az online közösségi oldalak térhódítása miatt?

Az efféle kérdésekre történő válaszkeresés nyomán jelen tanulmányban a közösségi média oldalainak a privátszférára gyakorolt hatásait tesszük vizsgálat tárgyává. Rövid dogmatikai áttekintés után vizsgáljuk az internetes platformok sajátos vonásait a magánélet szempontjából, valamint e jogosultság kihívásainak legújabb területei is felvázolásra kerülnek. További fontos kérdést jelent, hogy vajon a privátszférának létezik-e az egyes nevesített személyiségi jogoktól teljes mértékben független értelmezése, vagy sem. Ezen problémakör az internetes platformokon rendkívül sajátosan jelenik meg.

2. Rövid dogmatikai áttekintés

1.1. A privátszféra jelentéstartalma. Warren és Brandeis tanulmányának jelentőségét a kortársak is felismerték, élénk jogelméleti vita bontakozott ki az írás nyomán. *Harry Kalven Jr.* a Chicagói Egyetem Jogi Karának professzora minden idők legnagyobb hatású jogi tanulmányának nevezte a Harvard Law Review-ben megjelent írást.⁵ A kiindulási alap ezennel tehát létrejött, majd a privátszféra mibenlétének továbbgondolására számos kísérlet született az idők folyamán.

Első ízben rögzíteni szükséges, hogy az angolszász eredetű *privacy* fogalmat jelen tanulmányban szinonim fogalomként használjuk a magánéletre vonatkozóan, a kettő jelentéstartalma azonban nem mutat teljes azonosságot. A *privacy-t* legtöbbször magánszféraként, magánéletként, privátszféraként szokás említeni. Az angolszász jogértelmezés ezen fogalmat sokkal tágabb értelmezésben használja: érthető alatta az ember fizikai privátszférája, érzései, emberi méltósága és a személyes adatai is.

A nemzetközi jogirodalomban a Harvard Law Review-ban megjelent írást követően számos fogalmi kísérlet született a magánélet meghatározására vonatkozóan, amelyek jelentős részében látható a technológiai nóvumokra történő reflexió is. Jelen tanulmány keretei között a fogalmi meghatározási kísérletek közül egyfajta szubjektív szelekció útján, csupán néhányat kívánunk ismertetni, annak érdekében, hogy rámutassunk a *privacy* fogalmi körének sokszínűségére, valamint,

⁴ Privacy no longer a social norm.

<https://www.theguardian.com/technology/2010/jan/11/facebook-privacy> (letöltés ideje: 2020.02.18.)

⁵ Harry KALVEN JR.: The Right of Privacy in Tort Law - Were Warren and Brandeis Wrong?

https://chicagounbound.uchicago.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=13422&context=journal_articles (letöltés ideje: 2020. 02.17.)

hogy ezen kísérletek lényegi elemeit megragadva ismertessük a saját felfogásunkat.

Elsőként kiemelhető *Thomas M. Cooley* munkássága, aki 1888-ban először használta „*az egyedül hagyatáshoz való jog*” kifejezést, és akinek művéből *Warren és Brandeis* is merített. Cooley a személyi sérthetetlenségből indult ki, és ennek kiteljesedéseként értelmezte a privátszférához való jogot.⁶

Ken Gormley, a Harvard Law School professzora már négy csoportba sorolta a magánszférával kapcsolatos jogi definíciókat. Az első csoportba azokat az elméleteket rendezte, amelyek a magánszférát az emberi mivolt fő kifejezőjeként fogják fel. A második körben azokat az elméleteket vizsgálta, amelyek az autonómia (például a döntés és a kifejezés) szabadságaként tekintettek a *privacy-re*. A harmadik csoportban azokat az elméleti megközelítéseket vette alapul, amelyek az egyénről szóló információ-áramlást tekintik a magánélet védelméhez való jog esszenciális elemének. A negyedik kategóriába pedig azokat az elméleteket rendszerezte, amelyek több rész-elemre bontják a magánélethez való jogot.⁷

Szintén angolszász területen maradva, de az időben előrébb haladva, kiemelhető az amerikai Cornell Egyetem kutatójának, *Clinton Rossiter-nek* a meghatározása, amely az autonómiát állítja a *privacy* definíciójának középpontjába. Eszerint: „*A privacy a függetlenség egy sajátos fajtája, amely az autonómia biztosításának kísérleteként értelmezhető legalább néhány személyes és lelki vonatkozásban, ha ez a modern társadalom nyomásával szemben szükséges.*”⁸

Fontos mérföldkövet jelent *William A. Prosser* munkássága, aki 1960-ban publikálta tanulmányát, amelyben a magánszféra megsértésének, *Cooley-hoz* hasonlóan, szintén négy esetkörét különítette el, célul tűzve ki a bíróság előtti igényérvényesítés lehetőségének megvalósulását. Az első esetkört a felperes magánügyeibe történő behatolás jelenti, míg a második csoportot a felperesről szóló kényes ügyek nyilvánosságra hozatala. A harmadik kategóriába az olyan nyilvánosság sorolható, amely a felperest hamis színben tünteti fel széles nyilvánosság előtt, végül a negyedik körbe pedig a felperes nevének vagy kinézetének alperes javára történő használata került. *Prosser* álláspontja szerint ezen esetek nem kapcsolódnak szorosan egymáshoz. Bár mindegyik a „*privacy*” valamely részét sérti, ennek ellenére mégis külön kezelendők.⁹

Kiemelhető *Alan Westin-nek*, a Columbia Egyetem professzorának a megfogalmazása, aki az egyénről szóló információk kontrolljában látta a *privacy* lényegét. Álláspontja szerint a *privacy* az egyének, csoportok és intézmények azon jogát jelenti, hogy eldönthessék, mikor, hogyan és milyen terjedelemben adnak ki információt magukról másoknak.¹⁰ Megemlíthető továbbá *Ferdinand Schoeman*

⁶ Dorothy J. GLANCY: The invention of the right to privacy, in.: *Arizona Law Review*, 1979/1.sz., 28.o.

⁷ SIMON Éva i.m. 33.o.

⁸ SZÉKELY Iván – SOMODY Bernadette – SZABÓ Máté Dániel: Biztonság és magánélet, Az alkumodell megkérdőjelezése és meghaladása, in.: *Replika*, 2017/3.sz., 15.o.

⁹ Paul M. SCWARTZ – Karl Nikolaus PEIFER: Prosser's Privacy and the german right of personality: Are Four privacy torts better than one unitary concept?, in.: *California Law Review*, 2010/6.sz., 1937.o.

¹⁰ MÉSZÁROS János: Adatvédelem a XXI. században és az internet világában, PhD értekezés, Témavezető: Prof. Dr. Paczolay Péter, Szeged, 2017, 17. o.

munkássága, aki a *privacy* filozófiai dimenziójával foglalkozott és a magánszféra három szegmensét különítette el. Értelmezése szerint, a *privacy* megközelíthető olyan igényként, jogcímként vagy jogként, amely arra irányul, hogy az egyén meghatározza, hogy mely vele kapcsolatos információk jussanak mások tudomására. Másrészt jelentheti az egyén személyes információi, intim vonatkozásai feletti ellenőrzést, valamint annak a meghatározására vonatkozó képességet, hogy az egyénhez ki férhet hozzá. Végül olyan állapot is érthető alatta, amelyben az egyénhez való hozzáférés korlátozott.¹¹ Ezzel szemben, a *privacy* egyetlen nézőpontját ragadja meg a *Fairfield – Engel* szerzőpáros, akik magánélethez való jog védelmét egy társadalmi konstrukció részeként írják le, és a közjó integráns részének tekintik.¹²

Anita Allen, a Harvard Law School professzora 2011-es tanulmányában, a személyes magánszféra különféle kategóriáit azonosítja, amelyeket nem rendezett koherens rendszerbe, inkább a *privacy* dimenzióinak tekinti őket, amelyek a fizikai vagy térbeli magánszféra, információs magánszféra, döntési magánszféra, reputációs magánszféra, valamint a „*valahová tartozás*” magánszférája.¹³ *Ruth Gavison*, aki számos tanulmányában foglalkozott a *privacy* mibenlétével, az egyénhez való korlátozott hozzáférésként határozza meg a fogalmat. Nézete szerint, az a személy rendelkezik tökéletes *privacy*-vel, akiről senkinek sincsenek ismeretei, akivel senki nem foglalkozik, és akihez fizikailag sem fér hozzá senki.¹⁴ Ez a meghatározás kissé idealistának tűnhet, hiszen valós társadalmi viszonyok között elképzelhetetlennek látszik ez a fajta „*ismeretlenség*”, különösen a digitális világ újdonságainak tükrében. A fogalmat napjaink technológiai viszonyaira vetítve, igen érdekes kérdést jelent az interneten történő „*láthatatlanná váláshoz*” és a „*feledésbe merüléshez való jog*” kérdésköre. Ezen jogosultságok fontos kapcsolatot jelentenek a privátszférához való joggal, hiszen az egyének internetes tevékenységének nyomon követésével számtalan következtetés vonható le az érintett szociális hálózatról, szokásos tartózkodási helyéről, fogyasztási szokásairól, politika vagy vallási preferenciáiról. Ezen adatok összességéből egy privátszférát egyértelműen érintő profil hozható létre, amely elkerülése érdekében fontos adatvédelmi garanciát jelent a profilalkotás tilalma.

A nemzetközi jogirodalomból származó fogalom-meghatározás felvázolása után térjünk át a magyar jogirodalmi álláspontok ismertetésére a *privacy* mibenlétére vonatkozóan. A személyiségi jogok körében komoly munkásságot felmutató *Balás P. Elemér* álláspontja szerint a jognak az a feladata, hogy oltalmazza az emberi személyiséget minden olyan háborítástól, amely a társadalom érdekében nem

¹¹ JÓRI András – SOÓS Andrea Klára: *Adatvédelmi jog, Magyar és európai szabályozás*, Budapest, 2016, 15-16.o.

Lásd hozzá: Ferdinand D. SCHOEMAN: *Privacy: Philosophical Dimensions of Privacy: An Anthology*, Cambridge University Press, Cambridge, 1984.

¹² Dennis D. HIRSCH: *Privacy, Public Goods and the Tragedy of the Trust Commons: A Response to Professors Fairfield and Engel*.

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2783933 (2020.03.14.)

¹³ SZÉKELY Iván – SOMODY Bernadette – SZABÓ Máté Dániel i.m. 15.o.

¹⁴ Lásd uo. 46.o.

szükséges.¹⁵ A személyiséget egyfajta létező dolognak tekintette, amely elkülönül a külső, empirikusan megismerhető világtól. Tulajdonképpen „*empíria-feletti*” belső absztrakcióként ragadta meg az ember belső „*személyiség-folyamát*.”¹⁶ Előremutató gondolatokat fogalmazott meg az ún. „*titokszféráról*”, amelynek a lényegét akképpen határozta meg, amelybe beletartozik minden nem közismert és nem közészlelhető tény, melyekről az érintett személy maga sem akarja, hogy azokká váljanak.¹⁷ A hazai személyiségi jogi diskurzus szempontjából fontos mérföldkőnek számít *Sólyom László* 1983-ban megjelent, alapvető jelentőségű, „*A személyiségi jogok elmélete*” című műve, amely részletesen foglalkozik a *privacy* fontos kérdéseivel. Bár *Sólyom László* maga nem alkotott önálló fogalom meghatározást, ugyanakkor többféle megközelítést ismertetett és felhívta a figyelmet e jog általános személyiségi joggal való viszonyára, határozatlanságára és az abból eredő esetleges problémákra is.¹⁸

A rendszerváltás, valamint a társadalmi és technológia átalakulások helyezték új szintre a személyiségi jogi diskurzust. Számos, a *privacy*-re vonatkozó tanulmány született a hazai jogirodalomban. *Majtényi László* például széleskörű irodalmi hasonlatokkal igyekezett rávilágítani a jogosultság mibenlétére.¹⁹ *Szabó Máté Dániel* álláspontja szerint a *privacy* azt a jogot jelenti, hogy mindenki maga döntheti el, hogy mi lesz a saját sorsa, mit tesz magával, a testével és a rá vonatkozó ismeretekkel.²⁰ *Székelly László* az ember legbelsőbb tereként határozza meg a *privacy*-t, ahol szabadon, korlátozások nélkül megnyilvánulhat.²¹ *Menyhárd Attila* megfogalmazásában a magánülethez való jog védelme felöleli a testi, pszichikai és a társadalmi integritáshoz való jogot.²² *Fézer Tamás* értelmezése szerint a privátszféra védelmének létezik egy emocionális és egy fizikai oldala.²³ A szerző a privátszféra fizikai oldalához tartozó jogosultságnak tekinti a magánlakás sérthetetlenségéhez és a személyes térhez való jogot, amelynek alapját az Amerikai Egyesült Államok joggyakorlatából származó „*reasonable expectation of privacy*” klauzula adja, amely elismeri, hogy bizonyos helyszíneken a személyek joggal elvárhatják, hogy az ott elhangzó információk rejtve maradjanak más

¹⁵ BALÁS P. Elemér: Harmadik Fejezet, Személyiségi jog, in: Magyar Magánjog I., Általános Rész, Személyi Jog, szerk.: Szladits Károly, 624.o.

¹⁶ BALÁS P. Elemér i.m. 625. o.

¹⁷ BALÁS P. Elemér i.m. 639. o.

¹⁸ SÓLYOM László: A személyiségi jogok elmélete, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1983, 41-42.o, 211-215.o.

¹⁹ MAJTÉNYI László: Az információs szabadságjogok, adatvédelem és a közérdekű adatok nyilvánossága, CompLex Kiadó, Budapest, 2006, 46-55.o.

²⁰ SZABÓ Máté Dániel i.m. 46.o.

²¹ SZÉKELY László: A magánszféra védelme az Ombudsmani gyakorlatban, 181.o.
http://www.eltereader.hu/media/2018/04/Gorog_Menyhard_Koltay_Szemelyiseg__READER.pdf
(letöltés ideje: 2019. május 2.)

²² MENYHÁRD Attila: A magánülethez való jog elméleti alapjai, in.: *In Medias Res*, 2014/2.sz., 55.o.
http://www.eltereader.hu/media/2018/04/Gorog_Menyhard_Koltay_Szemelyiseg__READER.pdf
(letöltés ideje: 2019. május 2.)

²³ FÉZER Tamás: A privátszféra polgári jogi védelmének alapkérdései, in.: *Debreceni Jogi Műhely*, 2014/1-2.szám,
4.o.http://www.debrecenijogimuhely.hu/archivum/1_2_2014/a_privatszfera_polgari_jogi_vedelmének_alapkerdesei/ (letöltés ideje: 2020. február 1.)

állampolgárok és az állami hatóságok elől is. *Fézer* a privátszféra másik nagy területének az emocionális oldalt tekintti, amelybe azokat a jogokat sorolja, melyek bár több esetben fizikai formát is öltenek, mégis szorosan kapcsolódnak az érintett személyhez, fontos információkat közölnek róla.²⁴

A felvázolt fogalmi meghatározás sokszínűségét látva, egyértelműnek látszik, hogy nem adható általános, egzakt meghatározás a magánélet mibenlétére vonatkozóan, amely azzal a fontos körülménnyel is magyarázható, hogy az eltérő társadalmi és gazdasági berendezkedésű államokban eltérően kerül értelmezésre a magánélet jelentéstartalma.

A magunk részéről csatlakozni tudunk azon álláspontokhoz, amelyek nem tekintenek egységes fogalomként a magánéletre. Véleményünk szerint létezik egy materiális világban és egy pszichikai síkon megvalósuló vetülete. A fizikai világban megjelenő *privacy* az egyén privátszférájának a valóságban megnyilvánuló aspektusait jelenti, tipikusan a jogalanyok mindennemű személyes szférájának a védelme tartozik ide. A magánlakás védelme azért bír kiemelt jelentőséggel, mert olyan magnak tekinthető, olyan helyszínt jelent az a jogalanyok életében, ahol a leginkább kibontakoztathatják személyiségüket, a társadalmi elvárások és a fürkésző tekintetek nélkül önmaguk lehetnek. A személyes tér nem állandó helyszínt jelent, a személyek illetéktelen, fenyegetettség érzését keltő behatások elleni védelmet szolgálja.

A privátszféra érzelmi oldalán a személyre vonatkozó információk jutnak kiemelt szerephez, amelyekről mindenki maga dönthet el, hogy a nyilvánosság elé tárja vagy megtartja őket magának. E tekintetben kiemelt szerep hárul a titokvédelemre, de ide sorolható a képmás és a hangfelvétel oltalmának biztosítása is.

Összességében megállapítható, hogy a magánülethez való jognak pszichikai és fizikai valóságban megjelenő aspektusa különíthető el, melyek védelmének biztosítása egyaránt kiemelt érdeket kell, hogy jelentsen. Nézetünk szerint, e fogalmi meghatározás is rámutat arra, hogy a *privacy* nem értelmezhető más személyiségi jogoktól elkülönülten, sérelme valamely nevesített személyiségi jogban manifesztálódik.

1.2. A *privacy* helye a jogrendszerben. A magánülethez való jog több nemzetközi egyezményben is deklarált alapvető jogosultság: pl. az *Emberi Jogok Európai Egyezményében*, a *Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányában* és az *Európai Unió Alapjogi Chartájában* is szabályozásra kerül.²⁵

²⁴ FÉZER u.o.

²⁵ Az Emberi Jogok Európai Egyezményének 8. Cikke rögzíti, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán és családi életét tiszteletben tartsák. A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 17. cikke deklarálja, hogy senkit sem lehet a magánéletével, családjával, lakásával, levelezésével kapcsolatban önkényes vagy törvénytelen beavatkozásnak alávetni. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. Cikke deklarálja a magán-és a családi élet tiszteletben tartásához való jogot. Az Európai Unió friss jogalkotási termékei közül a téma szempontjából mindenképpen kiemelt érdemel az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679. számú Rendelete (GDPR) és a Javaslat az Európai Parlament és a Tanács Rendelete az elektronikus hírközlés során a magánélet tiszteletben tartásáról és a személyes adatok védelméről, valamint a 2002/58/EK irányelv

A technika novumainak és a társadalmi változásoknak köszönhetően hazánkban is egyre inkább megnövekedett az igény az információs önrendelkezési jog és a magánszféra hatékony jogi védelmére, melyekre reagálva, az Alaptörvény VI. cikkében kapott helyet a jogosultság. A jogalkotó deklarálja, hogy „*Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.*” E szabályozás megvalósításával a magánélethez való jog Alaptörvényben deklarált alapvető joggá vált, és mint ilyen, kizárólag más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.²⁶ A fentiek alapján rögzíthető, hogy a magánélethez való jog alkotmányos szintű védelme a korábbiakhoz képest szélesebb körben megvalósul, de kiemelt jelentőséggel bírnak a más jogágakban szabályozott, a magánszféra védelmét szolgáló eszközök is. Témánk szempontjából nyilvánvalóan a polgári jogi szabályozás bír relevanciával, de természetesen nem hagyható figyelmen kívül a magánélet védelméről szóló 2018. évi LIII. törvény sem, amelyhez lényeges módosítások köthetők.

A Polgári Törvénykönyv Szakértői Javaslatának a 2:114. §-a rögzítette a magánszféra tiszteletben tartásához való jogot, amikor kimondta, hogy a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a magánszféra védelmére. Majd a Polgári Törvénykönyv - igaz a Javaslatától eltérő módon -, de hazánk történetében először tartalmazza nevesített személyiségi jogként a magánélethez való jogot. Rögzíti, hogy a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a személyes szabadság, a magánélet, a magánlakás megsértése.²⁷ Ezzel a szabállyal egy határozatlan jogfogalmat emel törvényi szintre a Ptk., így kiemelt szerep hárul a jogalkalmazásra.

Fontos novumot jelent a 2018. július 31-én kihirdetett 2018. évi LIII. törvény a magánélet védelméről (továbbiakban: a Törvény). A Törvény Preambulumában deklarálásra kerül, hogy az emberi lét kiteljesedéséhez elengedhetetlennek tekinthető a magánélethez való jog, mivel az az emberi személyiség érintetetlen tartományát határolja körül. A témánk szempontjából, rendkívül fontos novumot jelent az arra történő utalás, hogy az infokommunikáció korszerű eszközei megváltoztatták a napi kapcsolattartás formáit. A jogszabály rögzíti, hogy a magánélet védelme kiterjed a fizikai és az interneten megvalósuló zaklatásra egyaránt, valamint, hogy az egyén méltóságát és magánélethez való jogát a közösségi médiatérben is biztosítani szükséges.

hatályon kívül helyezéséről (elektronikus hírközlési adatvédelmi rendelet), más néven az E-privacy rendelet-tervezet. Ezen szabályok által az Európai Unió igyekszik hatékony választ adni a digitális világ újdonságaira, amelyek rengeteg kihívás elé állítják a magánélet védelmét, valamint elősegítik az egységes jogalkalmazást is. A rendelet-tervezet főszabályként rögzíti az elektronikus hírközlési hálózatokon tárolt adatok titkosságát, valamint részletes szabályokat állapít meg ezen adatok tárolására és kezelésére vonatkozóan. Mindezekon kívül rendelkezik a felügyeleti hatóságok helyzetéről, illetve egységes közösségi szabályokat állapít meg, amelyek nagyban elősegítik az e-privacy védelmét.

²⁶ Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés. A magánélethez való jog értelmezésével kapcsolatban kiemelhető, hogy az Alkotmánybíróság tevékenysége is. Vö.: 48/1998. (XI.23.) számú AB határozat, 56/1994. (XI.10.) AB határozat, 3198/2018. (VI.21.) AB végzés, 3091/2020 (IV.23.) AB végzés.

²⁷ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban Ptk.), 2:43. § b. pont.

A Törvény az általános rendelkezései körében, a magánélethez való jogot a személyiség szabad kibontakoztatásához való jog részeként határozza meg, és a korlátozását az Alaptörvényben foglalt szabállyal rendezi.²⁸ Ezt követően külön nevesíti a magánélethez való jog egyes „résztartományait”, amelyek a családi élet tiszteletben tartásához való jog,²⁹ az otthon tiszteletben tartásához való jog³⁰ és a kapcsolattartás tiszteletben tartásához való jog. Ezek közül a kapcsolattartás tiszteletben tartásához való jog sérelme valósulhat meg leginkább az online térben, amely tekintetében a Törvény külön ki is mondja, hogy az egyént fokozott védelem illeti meg a zaklatás valamennyi interneten megvalósuló formájával szemben.

A *privacy* megsértésének jogkövetkezményeit illetően a Törvény a Ptk. személyiségi jogi jogsértések esetén alkalmazandó objektív és szubjektív szankcióit rendeli alkalmazni.³¹

Jelen jogosultság szabályozását tekintve, a Ptk. és a 2018. évi LIII. törvényt vizsgálva is elhatárolási kérdések kötődnek a magánélethez való jog általános személyiségvédelmi generálklauzulával való viszonyához és az egyes nevesített személyiségi jogok melletti, önálló értelmezéséhez is. A Törvény a magánélet tiszteletben tartásához való jog sérelmének megnyilvánulásként különösen a névviseléshez való jog, a személyes adatok, a magántitok, a képmás és hangfelvétel, a becsület és a jó hírnév védelmét határozza meg. A más, nevesített személyiségi jogoktól történő elhatárolás kérdése az Európai Unió Bírósága (továbbiakban: Bíróság) előtt a személyes adatok védelmével kapcsolatban, több ízben is felmerült.³² Az egyik ügyben³³ a bíróság kimondta, hogy a személyes adatok védelme és a magánélethez való jog között rendkívül szoros kapcsolat áll fenn, teljes azonosításuk azonban nem lehetséges. Egyértelműnek mutatkozik, hogy mindkét jogosultság az individuumból szóló információk feletti önrendelkezési jogban gyökerezik és ugyanazon értékek és érdekek védelmére hivatott, amely miatt, egymástól történő világos elválasztásuk nem lehetséges.³⁴

Az új törvényi szabályozás további fontos nívumot hozott a közéleti szereplőkkel kapcsolatban is, amely tekintetében a bírói gyakorlatra számos megválaszolandó kérdés kimunkálása hárul, annak érdekében, hogy a hazai esetjog továbbra is az Emberi Jogok Európai Bírósága által kialakított elvek mentén

²⁸ 2018. évi LIII. törvény 2.§ (1)-(2) bekezdések

²⁹ 2018. évi LIII. törvény 9.§

³⁰ 2018. évi LIII. törvény 10.§

³¹ 2018. évi LIII. törvény 12-14.§

³² Lásd hozzá az alábbi ügyeket: Court of Justice of the European Union, *Schwarz v Stadt Bochum*, C-291/12, ECLI:EU:C:2013:670. számú ügy, Court of Justice of the European Union, *Digital Rights Ireland Ltd v Minister for Communications, Marine and Natural Resources and Others*, C-293/12, C-594/12, ECLI:EU:C:2014:238. számú ügyek, Court of Justice of the European Union, *Tele2 Sverige AB v Post-och telestyrelsen and Secretary of State for the Home Department v Tom Watson, Peter Brice, Geoffrey Lewis*, C-203/15, C-698/15, ECLI:EU:C:2016:970, para. 100 számú ügyek.

³³ The Court of Justice of the European Union C-92/09, C-93/09 Court of Justice of the European Union, *Schecke v Land Hessen*, C-92/09, C-93/09, ECLI:EU:C:2010:662. számú ügyek.

³⁴ Marcin BETKIER: *Privacy Online, Law and Effective Regulation and Online Services*, Intersentia Ltd., Cambridge 2019, 226.o.

haladjon tovább.

Összefoglalva rögzíthető, hogy témánk szempontjából a 2018. évi LIII. törvény legfontosabb újítását az jelenti, hogy *expressis verbis* deklarálja a magánszféra internetes jogsértésekkel szembeni védelmét. A következőkben az internet azon sajátosságait taglaljuk, amelyek a *privacy* szabályozása szempontjából jelentőséggel bírnak.

3. Az internetes platformok sajátos vonásai a magánélet védelme szempontjából

Ha a magánélet védelme szempontjából vizsgáljuk az online platformokat, akkor a *közösségi média* oldalai jelentik a legnagyobb kihívást.³⁵ Ezen platformokra vonatkozóan el kell különíteni az online tartalomszolgáltató és annak felhasználói,³⁶ valamint a felhasználó és felhasználó közötti lehetséges jogviszonyt. A személyiségi jogi jogsértések vizsgálata során az oldal felhasználói között megvalósuló jogsértéseket vesszük alapul.³⁷ A kontinentális jogrendszerekben, ez esetben az adott állam polgári jogi törvénykönyvének személyiségi jogi rendelkezései az irányadóak, míg az angolszász jogrendszerekben *tort-ok* érvényesíthetőek a személyiségi jogsértések esetén.

Kiemelendő sajátosság, hogy a *social media* névvel illetett platformoknak nincs általánosan elfogadott definíciója. A legjellegzetesebb vonásaikat megragadva olyan online oldalak értendők e kifejezés alatt, amelyekhez a szolgáltató csak a keretrendszert biztosítja és azt a felhasználók töltik ki folyamatosan változó tartalommal.³⁸ Ezen platformokat tekintve, az egyes állami jogrendszerek fontos és nem mindig egyszerű feladat elé néznek: biztosítaniuk kell a felhasználók személyiségi jogainak a hatékony védelme mellett a szólásszabadság érvényesülési keretrendszerét is.³⁹

³⁵ A közösségi oldalak jogi hatásait illetően fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy e platformok nem csupán fontos személyiségi jogi kérdéseket hoztak magukkal, hanem szinte minden jogág területén éreztetik a hatásukat. Fontos adatvédelmi, büntetőjogi, eljárásjogi, valamint még alkotmányjogi kérdéseket is felvetnek (e tekintetben érdemes az arab tavasz eseményeire gondolnunk.)

³⁶ Az online tartalomszolgáltató és a felhasználó között a regisztráció során, az oldal ÁSZF-je elfogadásával kontraktuális kapcsolat jön létre. Ezen platformok szabályozási kérdéseit illetően rögzíteni szükséges, hogy tárhely szolgáltatónak minősülnek, így Európai Unió szinten az Európai Parlament és Tanács 2000/31/EK irányelve, amely a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokról, különösen az elektronikus kereskedelemről és annak jogi vonatkozásairól. Az Európai Unió szabályozást illetően kiemelt érdemmel az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/790 irányelve a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról, illetve Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 219/1150 Rendelete az online közvetítő szolgáltatások üzleti felhasználói tekintetében alkalmazandó tisztességes és átlátható feltételek előmozdításáról.

³⁷ Ez nem jelenti azonban azt, hogy a portál nem követhet el személyiségi jogot sértő magatartást a felhasználói sérelmére, elegendő csupán a Facebook hírhedt Cambridge Analytica-ügyére gondolni.

³⁸ MARKOS-KUJBUS Éva – GÁTI Mirkó: A közösségi média, mint online stratégiai eszköz, Online Marketing Szekció, 8. o.

http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/886/1/MKE_GM_mok2012.pdf (letöltés ideje: 2020.02.18.)

³⁹ KOLTAY András: A social media platformok jogi státusa a szólásszabadság nézőpontjából, in: In Medias

3.1. Egyes fogalmak sajátos értelmezése. A vizsgált platformok első sajátosságát az adja, hogy *bizonyos fogalmak a materiális valóságtól eltérő tartalommal értelmezhetőek.* Ebben a tekintetben, a fentebb említett szólásszabadsághoz kapcsolódva, kiemelhető a *nyilvánosság* értelmezésének kérdésköre. A közösségi platformok térhódítása egyértelműen átszabta a nyilvánosság fogalmának az értelmezését, hiszen sokkal tágabb teret enged az egyes vélemények és nézetek nyilvánosság elé tárására. Éppen e miatt a jelenség miatt a közösségi oldalakat gyakran illetik a „*gondolatok szabad piaca*” jelzővel. Egy 2016-os hazai jogesetben a bíróságra hárult az a feladat,⁴⁰ hogy egy *Facebook-os* bejegyzéssel kapcsolatban értelmezze a nyilvánosság kereteit. Az alperes által kiadott újságban, jelent meg a felperesre vonatkozóan az „*Egy férfival él kapcsolatban*” című újságcikk. Az íráshoz fényképek is mellékelésre kerültek, az egyik a felperes és párja voltak láthatóak, amelyet a felperes párja osztott meg a saját *Facebook* oldalán, feltüntetve a bejegyzésében, hogy kapcsolatban állnak egymással. Az újságcikk és a fotók közzététele után a felperes a magánélethez való jogának megsértése miatt indított eljárást az alperes ellen. A peres eljárás egyik fő kérdését az jelentette, hogy a felperes párja által közzétett tartalom nyilvánosan került-e közlésre vagy sem. A felperes nézete szerint a cikk a hozzájárulása nélkül került széles olvasóközönség elé, amely eredményeképpen egy széles réteg előtt feltárult a párkapcsolati státusza és homoszexuális irányultsága, holott szándékuk szerint csak egy 300-400 fős ismerősi körrel kívánták ezen információkat megosztani.

A bíróság a felperes keresetét elutasította, egyrészt arra hivatkozással, hogy az érintett *Facebook*-bejegyzés nyilvánosan jelent meg a profiloldalon, tehát bárki számára hozzáférhetővé volt, valamint a *Facebook*-portál Jogi-és Felelősségi Nyilatkozatának 4. pontja szerint - amely ÁSZF-nek minősül és amelyet, a regisztráció során minden felhasználó elfogad -, abban az esetben, ha nyilvános beállítás használatával a felhasználó tartalmat vagy információt tesz közzé, azzal bárkit képessé tesz arra, hogy hozzáférjen az adott információhoz és azt felhasználja, valamint felhasználóhoz társítsa.

Összességében megállapítható, hogy a 300-400 fős ismerősi kör nem tekinthető szűk körű nyilvánosságnak, az efféle közzététel esetén nem zárható ki, hogy akár mentéssel, tovább küldéssel ne kerüljön ki e meghatározott körből a tartalom.

A nyilvánosság értelmezését illetően a magánszférához való jog részének tekinthető az, hogy az egyén meghatározza, hogy milyen vele kapcsolatos információk juthatnak más személyek tudomására.⁴¹ Általános értelemben véve, a magánélethez való jogba történő beavatkozás akkor tekinthető jogszerűtlennek, ha indokolatlan, önkényes és szükségtelen. Az érintett hozzájárulása ahhoz, hogy egy információ nyilvánosságra kerüljön, kizárja a beavatkozás önkényességét. Mindezek alapján megállapítható, hogy a „*nyilvános állapotban*” megosztott *Facebook*-bejegyzések nem tartoznak a magánszféra védett területére.

Res, 2019/1.szám, 2.o.

⁴⁰ Fővárosi Ítéletőktábla Pf. 21.053/2016/5. számú határozata.

⁴¹ 15/1991. (IV.13.) AB határozat

A nyilvánossághoz kapcsolódva kiemelhető, hogy a *közsféra-privátszféra* viszonya mindig jelentős hatást gyakorolt a magánülethez való jog fejlődésére és értelmezési keretrendszerére. A közösségi portálokon, bizonyos tekintetben sajátosan értelmezhető e két „*szféra*” viszonya, sok esetben nem válnak el tisztán egymástól. Ezen fogalompár érdekesen jelenik meg a közéleti szereplők felhasználói profiloldalán, ahol a közéleti tartalmak mellett a családi életbe tartozó bejegyzések is megosztásra kerülnek.

Ezen internetes felületek tágították a lehetséges *közéleti szereplők* körét is. A különböző kép-és videó megosztó portálokon egyes felhasználók, (akik egyébként a klasszikus értelemben vett közéleti szerepet nem vállalnak) több százezres követőtáborral rendelkeznek és rengeteg olyan mozzanatról beszámolnak, amely egyébként tipikusan a privátszférájuk körébe tartozó információnak tekinthető. Arra vonatkozóan, hogy ezek az „*internetes hírességek*” közéleti szereplőnek tekinthetőek-e nincs egységes álláspont, a jövőbeli bírói gyakorlatra hárul ezen kérdéskör tisztázása. Véleményünk szerint, indokolt a közéleti szereplő fogalmának kiterjesztése az interneten több százezres követőtáborral rendelkező profiloldalakat létrehozó személyekre, hiszen látásmódjkkal, az életük nyilvánosság elé tárt mozdulataival, életstílusukkal, véleményükkel, valamint az általuk reklámozott termékekkel véleményformáló szerepet közvetítenek egy széles társadalmi réteg felé.

3.2. A magánülethez való jogot sértő magatartások speciális vonásai. E tekintetben érdemes különbséget tenni *magán a portálon megvalósuló* jogsértések és a közösségi portálon *kívüli*, de ahhoz szorosan kapcsolódó jogsértő magatartások között.⁴² Az oldalakon leggyakrabban a különböző bejegyzések, kommentek, megosztások, feltöltések, továbbítások révén valósulnak meg a személyiségi jogsértések, így a magánülethez való jog sérelme is.

A hazai esetjogot vizsgálva megállapítható, hogy leggyakrabban a képmáshoz való jog, a becsülethez való jog, a jóhírnévhez való jog és a személyes adatok védelméhez való jog sérül, amelyek maguk után vonják az érintett magánéletébe történő önkényes beavatkozást is. Érdemes még szót ejteni arról, hogy a hazai bírói gyakorlat szerint a Facebook-on megvalósuló cselekmények közül a megosztott tartalom kedvelése akkor sem valósít meg jogsértést, ha egyébként maga a kedvelt tartalom személyiségi jogot sért.⁴³

Különleges kérdést jelent a Facebook idővonalon megosztott tartalom alá érkező kommentekért való felelősség esetköre. Ebben a tekintetben a magyar bírói gyakorlatban irányadóan tekinthető a Kúria 2016-os eseti döntése. Az ítélet kimondja, hogy hasonlóan az internetes oldalakon való hozzászólások lehetővé tételéhez, a Facebook közösségi oldalon a profil oldal létrehozója szintén felelősséggel tartozik a hozzászólások, kommentek tartalmáért. A profil fenntartójának azáltal, hogy teret biztosít a hozzászólásoknak, számolnia kell az

⁴² BAKOS-KOVÁCS Kitti: *A közösségi portálon elkövetett személyiségi jogsértések közös attribútumai* In. Lege duce, comite familia - Ünnepi Tanulmányok Tóthné Fábian Eszter tiszteletére, jogász pályafutásának 60. évfordulójára, Iurisperitus Kiadó, Szeged, 2017, 19.o.

⁴³ BAKOS-KOVÁCS i.m. 19. o.

esetleges jogsértő tartalom megosztásának a lehetőségével is. Az objektív felelősség alapú jogsértés alól nem mentesít, hogy a profil létrehozójának nincs technikai lehetősége valamennyi komment moderálására.⁴⁴

A Facebookon kívüli személyiségi jogot sértő magatartások közül kiemelhetőek azok az esetek, amikor egy felhasználó által megosztott képek vagy adatok jogosulatlan felhasználására, továbbítására, esetleg nyomtatott vagy online sajtóban való megjelentetésére kerül sor. A magyar bírósági gyakorlatban egyre elterjedtebbek az olyan, közéleti szereplőket érintő jogsértések, melyek során az adott közszereplő privát Facebook oldalára feltöltött fotók, és megosztott információk kerülnek felhasználásra egyes szórakoztató, bulvár jellegű online oldalakon.⁴⁵

Az online tér sajátosságait tekintve nem hagyhatóak figyelmen kívül az olyan privátszféra sérelmét előidéző magatartások sem, amelyek valamilyen informatikai okra vezethetők vissza. Ebbe a körbe sorolhatók a különböző vírusfertőzések és kémprogramok, amelyek tevőleges emberi magatartás nélkül is okozhatnak személyiségi jogi sérelmet.

3.3. A bizonyítás nehézségei. A közösségi médiában megvalósuló jogsértések bizonyítása során számos sajátossággal kerülünk szembe. Az offline világtól eltérően itt sosem lehetünk biztosak abban, hogy valóban az a profil használója, akinek az interneten kiadja magát. Elég arra a hétköznapi példára gondolni, amikor egy család tagjai közül többen használnak egy számítógépet, és valamelyik személy nyitva hagyja a többi használó előtt a profilját. Ilyen esetekben nehéz bizonyítani azt, hogy tulajdonképpen ki is követte el a jogsértést az adott profilról, de az álneven, valótlan adatokkal létrehozott felhasználói fiókok is hasonló problémát jelentenek.

A sérelmet szenvedett fél tekintetében rögzíthető, hogy a bírói gyakorlat egységes abban, hogy a személyiségi jogi jogsértés nem csupán abban az esetben állapítható meg, ha a sérelmet szenvedett felhasználó személye közvetlenül felismerhető a sérelmezett tartalomból, hanem abban az esetben is, ha a sérelmet szenvedett személye közvetetten beazonosítható.

Felmerül a kérdés, hogy magában a peres eljárásban milyen eszközökkel lehet bizonyítani a Facebook-on elkövetett személyiségi jogsértéseket? Ebben a tekintetben a bizonyítási eszközök két fontos körét szeretném kiemelni. Egyrészt, az oldal Adatkezelési Szabályzata alapján a portál hivatalos megkeresésre köteles kiadni - a felhasználók hozzájárulásával - azok tevékenységéről gyűjtött adatokat, pl. azt, hogy a felhasználó megoszt, létrehoz, elérhetővé tesz egy tartalmat, valamint az általa fogadott és küldött üzeneteket is.⁴⁶

Másrészt érdemes a közjegyzővel ún. *ténytanúsítványt* készíttetni a személyiségi jogot sértő tartalomról, mert ez annak esetleges törlése után is hitelt érdemlő bizonyítási eszközként szolgál a peres eljárásban.

⁴⁴ BH 2016.12.330.

⁴⁵ Lásd hozzá például: Fővárosi Ítéltábla Pf.20828/2016/3. számú határozata, BH 2017.3.86., Fővárosi Ítéltábla Pf.21263/2016/3. számú határozata.

⁴⁶ <https://www.facebook.com/privacy/explanation> (első letöltés ideje: 2017. október 30.)

3.4. A közösségi oldalak üzleti modellje, mint speciális körülmény. A közösségi média oldalainak üzleti modellje a platformokon megjelenő hirdetésekre épül.⁴⁷ Ahhoz, hogy a hirdetések célzottan ériék el az érintett személyeket az oldalnak „*ismernie*” kell a saját használoit. Ennek eléréshez nyilvánvalóan a kapcsolati hálózat és a lehetséges preferenciák feltárása szükséges, amely érdekében például a Facebook-portál egyértelműen profilalkotást végez a felhasználóiról. Ezen tevékenység fontos adatvédelmi kérdést is jelent,⁴⁸ amely a privátszférába történő egyértelmű behatolással járhat (ebben a tekintetben is tükröződik, hogy a személyes adatok védelme és a magánélethez való jog oltalma nem válik el egyértelműen egymástól). A portál beépített alkalmazásokat alkalmaz ebből a célból, viszont sok esetben a felhasználók önmaguk adják meg a saját preferenciáikat. A felhasználó profiloldalán megjelenő hirdetéseket több körülmény is befolyásolja, egyrészt az, hogy milyen internetes oldalakat látogatott meg a közelmúltban, hogy milyen alkalmazásokat használ, valamint az is, hogy milyen műveleteket hajtott végre a korábbi hirdetésekkel kapcsolatban. Ezen gyakorlatok kialakítását, *Koltay András* nézetéhez csatlakozva, aggályosnak tartjuk az egyén privátszféráját illetően. A fentebb fogalmi meghatározási kísérletekből is alapul véve, egyértelműnek látszik, hogy a privátszféra egyik elemét jelenti, hogy az egyén szabadon alakíthassa ki a véleményét és szabadon gondolkodhasson, valamint, hogy ezen belső intencióit akkor tárja nyilvánosság elé, ha ő maga ezt kívánja. Ezen célzott marketing eszközök befolyásolják az egyén elé kerülő „*hírfolyamot*” és hirdetéseket, amellyel hatással vannak az általa kialakított nézőpontra is.⁴⁹ További aggályos gyakorlatnak tekinthető, hogy az adatgyűjtés a nem közölt véleményekre is kiterjedhet, amelyre példát jelentenek az el nem küldött üzenetek, amelyek bevonásra kerülhetnek a felhasználók profiljának megalkotásába. Ezen gyakorlat alapján, az offline világtól eltérően online a ki nem mondott gondolatok is lekövethetőek.

4. Új kihívások és konklúziók

Gyakorta ismételt nézetet jelent, hogy a technológiai változásokat a jogi szabályozás minden esetben időbeli késéssel tudja lekövetni. Ezen megállapítás nyilvánvalóan helytálló, ahogy az is, hogy az internetes platformok egyértelműen a jogalanyok mindennapi rutinjának a szerves részévé váltak. Egy 2019-es statisztika szerint a bolygónk 7.676 milliárd lakosából, 4.388 milliárdan használják az internetet, és közülük 3.484 milliárdan használnak valamilyen közösségi média platformot.⁵⁰

⁴⁷ KOLTAY i.m. 25.o.

⁴⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2016/679.számú rendelete (továbbiakban: GDPR), Preambulum (71),

⁴⁹ KOLTAY i.m. 25.o.

⁵⁰ <https://www.smartinsights.com/social-media-marketing/social-media-strategy/new-global-social-media-research/> (letöltés ideje: 2020.02.20.)

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság vonatkozó statisztikái szerint a hazai internetezők 97%-a használ valamilyen közösségi média platformot, 89 %-uk a Facebook-on van aktívan jelen.⁵¹ A személyiségi jogi (és alapvetően a más jogágakhoz kapcsolódó) szabályozási kérdések fontossága egyértelműnek mutatkozik tehát.

Tanulmányunkban a magánélethez való jog dogmatikai kérdéseinek összefoglalása után, ismertettük e jogosultság jogrendszerben elfoglalt helyét, majd néhány speciális vonás felvázolása során kirajzolódtak a magánélethez való jogot a közösségi média platformjain fenyegető „veszélyek”.

Ebben a tekintetben a felhasználók sokkal könnyebben és gyorsabban követhetnek el személyiségi jogi jogsértést egymás irányába, amelyek miatt ugyanúgy felelősségre vonhatóak, mintha a materiális valóságban követték volna el azt. A hazai bírói gyakorlatban megnövekedett azon esetek száma, amelyekben a személyiségi jogi jogsértés a *Facebook* platformon keresztül valósul meg. A jogsértővel szemben, amennyiben a bíróság megállapítja valamely személyiségi jog sérelmét, a személyiségvédelem objektív vagy szubjektív szankciói kerülhetnek alkalmazásra.

Fontos kérdést jelent továbbá, hogy a privátszféra mennyiben kaphat önálló értelmezést más személyiségi jogokhoz képest. Álláspontunk szerint, a magánélethez való jog megsértése valamely más személyiségi jog sérelmében manifesztálódhat, ezért független, ezektől elválasztható értelmezési területről nem beszélhetünk.

További lényeges körülményt jelent, hogy bizonyos fogalmakhoz eltérő értelmezések kapcsolódhatnak, e körben a nyilvánosság és a közéleti szereplő fogalma került kiemelésre. Véleményünk szerint, a közéleti szerepet vállaló jogalanyok, bírói gyakorlat által kimunkált személyi körének bővítése indokolt a közösségi médiában jelentős követőtáborral rendelkező egyénekre vonatkozóan.

Végül a privátszférát érintő új kihívásokat érintve, kiemelhető az *automatikus azonosítási mechanizmusok működtetése*. A különféle szimbólumokkal megjelenített azonosítók lehetővé teszik a gépek számára az elektronikus leolvasást, amely nagyban segíti és gyorsítja a feldolgozást pl. a bolti pénztáraknál, raktári átvételnél, nagy sebességű feldolgozási helyeken, gyártósorokon, internetes oldalakon.⁵² Az efféle automatikus azonosítási kódok egyénekhez történő kapcsolása azonban mindig megfelelő adatvédelmi garanciák mellett történhet csak. Ehhez hasonló kérdést jelent a *biometrikus azonosítás köre*. Az efféle azonosítási rendszerek az egyének egyedi, testi jellemzőit teszik az azonosítás alapjául. Az adatkezelés módszere mellett adatbiztonsági szempontból jelentős kérdést jelent a biometrikus adatok tárolása is, hiszen azok sérülése, továbbítása és megszerzése egyértelmű és súlyos behatolást jelent az érintettek magánszférájába. A privátszféra interneten történő védelmére és kereteire

⁵¹ http://nmhh.hu/cikk/202179/Lakossagi_internethasznalat_2018 (letöltés ideje: 2020.02.20.)

⁵² KATONA Melinda – NYUL László: Automatikus azonosítás vizuális kódokkal, in.: Infokommunikáció és Jog, 2014.szám, 40.o.
http://publicatio.bibl.u-szeged.hu/8465/1/HT_2014_1_8_Katona_Nyul_u.pdf (letöltés ideje: 2020.02.20.)

egyértelműen hatással van az ún. *süti* vagy *cookie*-k folyamatos fejlődése. Ezek a web szerver által küldött, változó tartalmú, alfanumerikus információ csomagok, amelyek a felhasználó számítógépén rögzülnek és előre meghatározott érvényességi ideig tárolásra kerülnek, valamint a felhasználók „nyomon követését szolgálják”.⁵³

Az efféle „nyomon követés” és a közösségi oldalak privátszférát érintő hatásainak jogi szabályozása kiemelt jelentőséggel bír. Az online valóságban létrehozott profiloldalak és közösségi terek olyan virtuális világot hoztak létre, amely a privátszféra erodálásához vezethet. Minél szélesebbnek tűnnek azonban a nyilvánosság határai, a magánszféra hatékony védelme annál inkább indokoltnak tekinthető. E körben fontos feladat hárul a jogalkotóra és a jogalkalmazó bíróságokra is annak biztosítása érdekében, hogy a magánszféra ne szűnjön meg társadalmi norma lenni, hanem a jogrendszer kiemelt értékeként hatékonyan részesüljön oltalomban.

⁵³ Cookie és adatvédelem. <https://www.adatvedelmiszakerto.hu/2010/10/cookie-es-adatvedelem-felhasznalok-nyomokovetese-az-interneten/> (letöltés ideje: 2020.02.20.)